

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 50/4

27 նոյեմբերի 2015 թ.

Քննարկվեց Վաղարշակ Խաչատրյանի բողոքը ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի 31.08.2015 թ-ի թիվ 761/09 որոշման դեմ:

Վաղարշակ Խաչատրյանի բողոքում բերված փաստարկները.

27.02.1998 թ-ին որպես անհատ ձեռնարկատեր Վաղարշակ Խաչատրյանը հաշվառվել է Նոյեմբերյանի ՏՀՏ-ում: 2002 թ-ի հունվարի 1-ից Վաղարշակ Խաչատրյանը (այսուհետ նաև բողոքաբեր) դադարել է իրականացնել ձեռնարկատիրական գործունեություն, իսկ 02.04.2015 թ-ին լուծարել է պետական գրանցման վկայականը:

2014 թ-ի ընթացքում հարկային մարմնի աշխատողներից բողոքաբերը տեղեկացել է, որ պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների գծով իր անվամբ առկա են պարտքեր: Առանց պարզելու, թե այդ ինչ պարտքեր են 19.11.2014 թ-ին բողոքաբերը վճարել է 134.000 դրամ սոցիալական վճար:

31.08.2015 թ-ին ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի կողմից կայացվել է հարկ վճարողի կողմից ժամանակին չվճարված հարկային պարտավորությունների գծով վճարման ենթակա գումարները գանձելու վերաբերյալ թիվ 761 որոշումը, համաձայն որի Վաղարշակ Խաչատրյանից գանձման է ենթակա 236.957 դրամ պարտադիր սոցիալական ապահովության վճար:

Որոշումը ստանալուց հետո բողոքաբերն Իջևանի ՏՀՏ-ում հետաքրքրվել է, թե երբ է առաջացել այդ պարտքը և պարզել է, որ այն առաջացել է 2006 թ-ից և շարունակվել է մինչև 2012 թ-ի դեկտեմբեր ամիսը:

Պարզվել է նաև, որ 01.01.2013 թ-ին ուժի մեջ մտած «Հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներին համապատասխան Վաղարշակ Խաչատրյանն ազատվել է մինչև 2008 թ-ի դեկտեմբերի 31-ը իր նկատմամբ հաշվարկված պարտադիր սոցիալական վճարների գծով 360.000 դրամ ապառք և 197.162 դրամ տույժեր վճարելու պարտականությունից:

Բողոքաբերը գտնում է, որ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի ա/ կետի պահանջներին համապատասխան, վերը նշված վարչական ակտը ենթակա է անվավեր ճանաչման, քանի որ այն կայացվել է օրենքի սխալ կիրառման և սխալ մեկնաբանության հետևանքով, հետևյալ պատճառաբանությամբ:

Հավանաբար, նկատի ունենալով, որ անհատ ձեռնարկատիրոջ պետական գրանցման վկայականը չի հանձնվել հարկային մարմնին, ՏՀՏ-ն բողոքաբերի նկատմամբ հետագայում հաշվարկել է պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների նվազագույն գումարներ և ժամկետանց օրերի տույժեր: Մինչդեռ, ձեռնարկատիրական գործունեությունը 01.01.2002 թ-ին դադարեցնելու ժամանակ, վկայականը հարկային մարմնին վերադարձնելու վերաբերյալ օրենք չի եղել: Այն մտցվել է 2006 թ-ի հունվարից:

Բացի այդ, ձեռնարկատիրական գործունեության դադարեցման դիմումին կցված է եղել նաև պետական գրանցման վկայականը և այն այժմ պետք է գտնվեր իր հարկային գործում: Սակայն բողոքաբերը տեղեկացել է, որ հարկային գործը Նոյեմբերյանի ՏՀՏ-ից Իջևանի ՏՀՏ չի հանձնվել: Այն առկա չէ նաև Նոյեմբերյանում: Պետական գրանցման վկայականը չի պահպանվել նաև բողոքաբերի մոտ:

Ձեռնարկատիրական գործունեությունը դադարեցնելուց հետո բողոքաբերը մեկնել է Ռուսաստանի Դաշնություն և 22.11.2005 թ-ից սկսած համարվում է ՌԴ քաղաքացի և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի համաձայն, այդ պահից սկսած, իր նկատմամբ այլևս սոցիալական վճարներ չպետք է հաշվարկվեին:

Բացի այդ, անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականի գործողության ժամկետը 01.01.2002 թ-ին ավարտված է եղել և դրանից հետո, առավել ևս այդ հաշվարկները չպետք է կատարվեին:

Ելնելով վերոշարադրյալից և առաջնորդվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ, 5-րդ, 8-րդ, 63-րդ, 70-րդ, 72-րդ հոդվածների պահանջներով բողոքաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի 31.08.2015 թ-ի թիվ 761/09 որոշումը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետը, քննարկելով Վաղարշակ Խաչատրյանի (նախկինում անհատ ձեռնարկատեր, լուծարված 02.04.2015 թ-ին) վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ 31.08.2015 թ-ի դրությամբ նրա չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են 236.957 դրամ, որից 105.573 դրամ ապառք և 131.384 դրամ տույժ: Պարտավորությունն ամբողջությամբ նվազագույն սոցիալական ապահովության վճարի գծով է:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի կողմից 31.08.2015 թ-ին ընդունվել է թիվ 761/09 որոշումը (այսուհետ նաև Որոշում) Վաղարշակ Խաչատրյանից 236.957 դրամ պարտավորության գումար գանձելու վերաբերյալ:

Հարկ է նշել, որ մինչև 31.12.2012 թ-ը գործող «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն, անհատ ձեռնարկատերերը պարտավոր են յուրաքանչյուր ամսվա համար վճարել նվազագույն սոցիալական վճար՝ 5000 դրամի չափով, մինչև հաջորդ ամսվա 15-ը: Ընդ որում՝ պետական գրանցման վկայականը ժամանակավոր հարկային մարմին հանձնած (մինչև 25.07.2012 թ-ը) և այդ ժամանակահատվածում ձեռնարկատիրական գործունեություն չիրականացրած անհատ ձեռնարկատերը նվազագույն սոցիալական վճարներ չի կատարում՝ վկայականը հանձնելուն հաջորդող ամսվանից մինչև վկայականը հետ ստանալու ամիսն ընկած ժամանակահատվածի համար:

Դա նշանակում է, որ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին հանձնած չլինելու դեպքում անհատ ձեռնարկատերը պարտավոր էր վճարել 5000 դրամ նվազագույն սոցիալական վճար՝ անկախ ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու կամ չիրականացնելու հանգամանքից:

Քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Վաղարշակ Խաչատրյանի կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին չի հանձնվել, ինչը և հիմք է հանդիսացել նվազագույն սոցիալական վճարի գծով պարտավորությունների հաշվարկման համար:

Միևնույն ժամանակ, սույն գործում առկա է ՀՀ ԱՆ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության Նոյեմբերյանի տարածքային բաժնի 01.04.2011 թ-ի թիվ 493-Ա տեղեկանքը, որի համաձայն Ա/Ձ Վաղարշակ Խաչատրյանը գրանցված է եղել ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության Նոյեմբերյանի տարածքային բաժնում ժամկետային գրանցմամբ (գրանցման օրը 27.02.1998 թ., գրանցման վկայական թիվ 01Ա044641): Ըստ այդ տեղեկանքի, Ա/Ձ Վաղարշակ Խաչատրյանի գործունեության ժամկետն ավարտվել է 01.01.2002 թ-ին:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել նաև, որ «Անհատ ձեռնարկատիրոջ մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի համաձայն. «Ֆիզիկական անձի, որպես անհատ ձեռնարկատիրոջ, իրավունակությունն ու գործունակությունը ծագում են նրա պետական հաշվառման պահից և դադարում են այդ ֆիզիկական անձի իրավունակության կամ գործունակության դադարման, ինչպես նաև օրենքով նախատեսված դեպքերում պետական հաշվառումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչվելու պահից»:

Քննարկվող դեպքում ՀՀ ԱՆ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության Նոյեմբերյանի տարածքային բաժնի 01.04.2011 թ-ի թիվ 493-Ա տեղեկանքի համաձայն, Ա/Ձ Վաղարշակ Խաչատրյանը 01.01.2002 թ-ից դադարել է անհատ ձեռնարկատեր համարվել: Այսինքն, ըստ էության, դադարել են Վաղարշակ Խաչատրյանի որպես անհատ ձեռնարկատիրոջ իրավունակությունն ու գործունակությունը:

Հաշվի առնելով վերոգրյալը, ինչպես նաև հիմք ընդունելով նմանատիպ խնդրի վերաբերյալ Հանձնաժողովի ընդունած որոշումները, Հանձնաժողովը գտնում է, որ Ա/Ձ Վաղարշակ Խաչատրյանի նկատմամբ նվազագույն սոցիալական ապահովության վճարների գծով պարտավորություններ չէին կարող հաշվարկվել:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Չեղյալ համարել ՀՀ ՖՆ իրավաբանական վարչության պետի 31.08.2015 թ-ի թիվ 761/09 որոշումը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ